

תורת אביגדור

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל

שיחות מוסר והדרכה בפרשת השבוע
מיוסדות על שיעוריו, ספריו, וכתבי תלמידיו

פרשת ראה

מהדורת דרך החיים
לזכות

מרדכי וטובה ארמן

ולע"ג ברכה שמחה בת מרדכי צבי ע"ה

פרנס השבוע

להנצחות: 072-222-3383

מהדורת דרך החיים

לזכות מרדכי וטובה ארמן

ולעילוי נשמת

חיים שלמה בן דוב בער
אליעזר מנחם בן אברהם שמואל
אלטע דבורה בת אשר

חיים שלמה בן דוב בער
גיטל בת מנחם מנדל

052-760-2289	ביתר-B	058-328-5464	עזרת תורה	ניתן להשיג את החוברת בחינם:
055-678-6824	בני ברק	עזרת תורה	ספרים ווינקעל	<u>ירושלים</u>
054-851-9014	ברכפלד	עלי הכהן 15		ארזי הבריה 058-570-7758
054-853-0541	גבעת זאב	עיר העתיקה	054-854-0851	ביהכ"נ הר צבי 052-763-2150
052-763-4167	טלזסטון	צומת בר אילן	ספרי אור החיים	בית וגן 054-841-9231
052-447-4126	מודיעין	בר אילן 4		גאולה-זכרון משה 054-841-7272
08-974-3086	קרית ספר	קרית משה	052-266-9937	גבעת שאול 058-324-8175
	<u>בית שמש</u>	רוממה-המ"ג	058-324-4112	גני גאולה 058-321-9933
02-995-1203	הקריה	רחביה	052-764-3488	הר נוף
058-324-0374	רמב"ש א'	רמות	02-586-0088	ישיבת מיר 054-851-9014
	רמב"ש ב'	רמת אשכול	058-718-5065	נוה יעקב 052-766-5331
052-767-4151	רמב"ש ג'	רמת שלמה	050-412-7721	סורוצקין שער הספר
054-842-7664	רמב"ש ג'2	<u>ערים אחרות</u>		סורוצקין 31
		אלעד	054-840-2444	סנהדריה 072-222-3383
		ביתר-A	058-324-5544	סנהדריה המורחבת 054-859-3064

לבירורים והנצחות : 072-222-3383
או לקבלת החוברת במייל: ey@torasavigdor.org

נהנים מהחוברות? הפיצם גם לאחרים!

100 עותקים - 50 ש"ח

800 עותקים - 360 ש"ח

פרנס השבוע (כאלפיים חוברות!) - 1000 ש"ח

להוספת חוברות באזורכם, נא להוסיף בקשה ולציין אזור המבוקש

ניתן לתרום בעמדות נדרים פלוס

או בנדרים פון: 03-763-0585

קרן מס' 2985

OR AT TORASAVIGDOR.ORG/DONATE (SPECIFY "TOWARDS HEBREW EDITION")

חוברת מס' 43

הדפסה - "בית הדפוס" 077-210-1155

תורת אביגדור

פרשת ראה

“כשם שאין ממש בזה, כך אין ממש בזה”

הקרובים והרחוקים

”כִּי יִסִּיתֶךָ אָחִיךָ בֶּן אִמְךָ... לֵאמֹר, וְלָכָה וְנַעֲבֹדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבְתֶיכֶם הַקְּרֹבִים אֵלֶיךָ אוֹ הַרְחֻקִּים מִמֶּךָ” (דברים י"ג ז-ח). הגמ' בסנהדרין (סא:) שואלת: ”מה לי קרובים ומה לי רחוקים?” הרי כל אות בתורה מלמדת אותנו איזה לימוד. ומה באה התורה ללמדנו במילים ”הקרובים אליך או הרחוקים ממך?” מה הנפק”מ אם הוא מסית לעבוד עבודת אלילים מהודו או מארץ כנען?

את תשובת הגמ' נביא בהמשך דברינו, אבל קודם לכן אני רוצה להקדים לכם הקדמה שתסייע לנו להבינה על בורייה.

מיעוט הירח

כידוע, בכל שבת ומועד מביאים קרבן מוסף, גם בראש חודש. אבל במוסף של ראש חודש יש עניין מיוחד שאין בשאר המוספין. בפסוק כתוב ”וְשַׁעֲרֵי עֲזִים אֶחָד לְחֻטָּאת לָהּ” (במדבר כ"ח ט"ו). כל הקרבנות שמביאים הם לה', למה דווקא כאן מודגש ”לה'”? אומרת הגמ' בשבועות (ט). שהכוונה שהקב"ה כביכול אומר לנו להביא חטאת עבורו. ”אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה על שמיעטתי את הירח”. הרי הלבנה הייתה צריכה להיות שווה בגודלה לחמה, כמו שכתוב ”את שני המאורות הגדולים”, אלא שה' מיעט אותה בגלל שהיא קטרגה. ועל זה ה' ציווה שנביא עבורו קרבן חטאת.

כמובן שאי אפשר להבין את הדברים כפשוטן, אלא יש כאן כוונה עמוקה ונסתרת. הכפרה על מיעוט הלבנה אינה אלא משל, ה' מלמד אותנו בזה לקח חשוב מאד.

כולכם יודעים שאומות העולם הולכים לפי החמה, השנים שלהם הם שנות חמה, והחודשים שלהם אינם אלא חלקים משנת החמה. לעומת זאת עם ישראל הולך לפי הלבנה, החודשים שלנו הם חודשי לבנה, והשנה היא שנים עשר חודשי לבנה. לכן הלבנה הקטנה מסמלת את עם ישראל. לפי זה, מיעוט הלבנה מסמל את מצבו של עם ישראל בין העמים. כמו שה' מיעט את הלבנה, כך גם עשה את עם ישראל ”המעט מכל העמים”.

עלינו לדעת שכל האומות כולן, על מספרם הרב ועם כל ההבדלים הגדולים ביניהם, כולם "אופוזיציה" אחת נגד עם ישראל. לא משנה אם הם נוצרים, מוסלמים, בודהיסטים, אתאיסטים או סתם "חומר'ניסטים" שטופי תאוות, כולם עומדים בצד אחד של העולם, ואנו עומדים בצד השני.

אין בכל האומות שום דבר שמשתווה לשיעור קומתו ולמטרת קיומו של עם ישראל. אנו האומה שקיבלה על עצמה לחיות כפי רצון ה' ששמענו בהר סיני. והמשמעות היא שעלינו, בני הקטנה שבאומות, לעמוד כנגד כל השקרים וההבל של כל האומות יחד, על סוגיהם.

כל החלקים, העדות והחוגים של עם ישראל קיבלו את התורה מהר סיני, אבל גם אם נצרך את כולם יחד עדיין מספרנו יהיה אפסי ביחס לאומות העולם. "המעט מכל העמים", והיחידים שהולכים עם האמת.

למי הרוב?

ולכאורה יש לתמוה: מדוע אומה חשובה כזו, נושאת דגל האמת של בורא העולם, צריכה להיות מיעוט בעולם? וכי לא טוב יותר שתהיה אומה גדולה ומשפיעה לפחות כמו מחנה השקר והכפירה? הרי האמת איתנו! למה לא לתת לה את הכלים לנצח ולהתפשט בעולם? לכאורה ישראל היו צריכים להיות לפחות בגודל של כל עמי אסיה ואירופה. לשקר נשאר את אמריקה וקנדה, אולי גם את אמריקה הלטינית... אבל הרוב צריך להיות בצד של האמת! הלא כן?

ועל כסאות המלכים והשרים ישבו גדולי התורה שבכל דור ודור! וכי למי ראוי לשלוט ולמשול, אם לא הקרובים ביותר לקב"ה ולתורתו? צריך לתת להם את מפתחות ההנהגה וההשפעה! נושיב את גדול הדור בבית הלבן, ואת ראשי הישיבות בפנטגון ובאו"ם! ולה' המלוכה!

אבל במקום כל זה, ה' עשה אותנו "המעט מכל העמים". בזויים בעיני האומות, שק החבטות של העולם. העולם מלא בכנסיות ומסגדים, באוניברסיטאות ומוקדי כפירה ותאוה. עם ה' מוקף מכל צד בשקר, ברוע ובחומריות. היהודים, תכלית הבריאה, הם מיעוט קטן ונרדף.

מיעטתי את ה'לבנה'

ומי החליט שכך יהיה? כמובן הקב"ה. הוא זה ש"מיעט את הלבנה", את עם ישראל. ועל זה אומר הקב"ה, "הביאו עלי כפרה".

ברור שהקב"ה הוא "הצור תמים פעלו", ולא שייך בו המושג כפרה. "צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו". אם הוא עשה את ישראל המעט מכל העמים, הרי שזהו רק לטובתנו; דווקא זה מה שטוב וצודק.

אז מה מונח בדברי חז"ל שנביא כפרה על שה' מיעט את הלבנה?

בהכרח עלינו להבין את הדבר כך: כשהקב"ה מיעט את הלבנה, הוא הביא חושך לעולם. הלבנה לא מאירה את הלילה, והעולם נותר שרוי בחשיכה. כך גם במיעוטן של ישראל: אם ישראל מעטים ואין להם יכולת להשפיע את אורם בעולם, העולם נשאר מכוסה בחושך. מכיוון שלא היהודים מובילים ומנהיגים את העולם - והכוונה כמובן ליהודים תורניים - העולם שרוי בבלבול ועיוורון.

לו היה לנו הכח, היינו מאירים את העולם כולו באור ה'! אין חכמים בעולם כגדולי התורה, ויש להם יכולת להאיר את העולם באור האמת. ר' ישראל סלנטר זי"ע היה גאון נורא, הוא היה יכול ללמד פילוסופיה באוניברסיטאות הנחשבות ביותר... היה בכוחו יכול להאיר את העולם באור האמת של ידיעת ה'!

ובמקום זאת, מי מלמד היום חכמה בעולם? אנשים חסרי מוסר ומשולחי רסן, שטופי תאוה וגאווה. אנשים שאין שום קשר בינם לבין חיי אמת. הקב"ה מנע מן העולם את האור שישראל היו יכולים להשפיע עליו. ועל כך אומר הקב"ה, "הביאו עלי כפרה", על שמנע מהעולם את אור "הלבנה" - אורן של ישראל, שהיה יכול להביא לו תועלת כ"כ גדולה.

התכנית הגדולה

אבל עדיין ברור לנו שכל זה הוא חלק מתכלית הבריאה, חלק מהתכנית הגדולה של הקב"ה לעולם. הקב"ה המעיט את ישראל והחשיך את העולם, כי רק כך העולם יגיע לתכליתו.

עוד יש עלינו להבין כי עם ישראל אף מרוויח מעובדת מיעוטו. אם יד ישראל הייתה רמה על האומות, והתורה הייתה מתפשטת בעולם כמו שהיום התפשטו להבדיל הנצרות והאיסלם - היינו מפסידים את השכר הרב שנקבל על עמידתנו נגד הכפירה והרשע, החומריות והאידיאולוגיות הכוזבות המתגברות סביבנו. זו המטרה של היותנו מיעוט בעולם, כדי לתת לנו הזדמנות לעמוד זקופים בפני כל העולם ולהכריז כנגדם "ה' אלוקיני ה' אחד". ולפום צערא אגרא.

היקום היהודי

והנה, ישנו פסוק שאומרים בכל בוקר שנוגע לעניינינו: "הוא ה' אֱלֹהֵינוּ בְּכָל הָאָרֶץ מְשַׁפְּטוֹ" (תהלים ק"ה ז). פירוש, הקב"ה לא מנהל את העולם רק בתור "בורא העולם",

אלא בתור "ה' אלוקינו", האלוקים שלנו, של ישראל. ה' מנהל את "משפטי כל הארץ" באופן שמכוון לישראל, הכל סובב סביב ישראל וצרכיו.

עד היכן הדברים מגיעים? אומרים ב"ברכי נפשי": "עֲשֵׂה יְרֵחַ לְמוֹעֲדִים" (תהלים ק"ד י"ט). דהיינו שמטרת בריאת הירח היא כדי שישראל יידעו על-פיו מתי חלים המועדים. אתם שומעים? הירח הזה שכל העולם רואה בכל לילה, נברא בשבילנו, בשביל שנדע מתי חל ראש חודש! העולם כולו נהנה מאורה, מיליארדי אנשים בעולם מפיקים תועלת ממנה, ומגיע יהודי קטן קומה מוקף בגויים רבים ועצומים, מצביע על הירח ואומר "זה בשבילי"! ועד כמה שלאדם מבחוץ הדבר "יראה זר, הרי זו האמת הפשוטה והבסיסית! כל העולם נברא בשבילנו. ה' הוא אלוקינו, וכל מעשיו מכוונים אלינו.

והדברים אמורים גם כלפי כל מיני הכפירה והשקר שקמים בעולם. אם מתפתחת דת של עבודת אלילים במזרח הרחוק, או אידיאולוגיה כלשהי במערב - הקב"ה לא עשה זאת כדי לבחון ולנסות את הגויים, אלא בשביל לנסות אותנו. המיסיון הנוצרי לא נברא כדי ללכוד ברשתו מוסלמים או אתאיסטים, אלא הוא מכון כנגד עם ישראל. תיאוריית האבולוציה הכפרנית שעולם המדע מקדם אותה כאמת צרופה, לא באה לעולם בשביל לנסות את הגויים, אלא הקב"ה הביאה לעולם בגללנו ובשבילנו, כדי שלא נתפעל ממנה כלל, ואם ניתקל בה תהיה בטלה בעינינו כעפרא דארעא. לשם כך היא נוצרה!

ההצלחה בעמידה מול כל הכוחות האלה תלויה בידיעה הזו, שהקב"ה הביא אותם לעולם אך ורק בשביל לנסות אותנו בהם. כי כמה שאנו מנסים לבודד את עצמנו מן העולם, ולהיות "עם לבדד ישכון", אנו עשויים להיפגש פה ושם בדבריהם ודעותיהם. דווקא הקושי במלחמה נגד המוני שיטות הכפירה והשקר, היא ההצלחה הגדולה שלנו. זו הסיבה שה' עשה אותנו "המעט מכל העמים". הקב"ה רצה שנחיה בעולם של חושך דווקא, כדי שנילחם בו ונעמוד כנגד השקרים הכובשים את העולם הגדול שבחוץ.

האפיקורס שבנו

חז"ל הזהירו אותנו (אבות ב י"ד) "ודע מה שתשיב לאפיקורס", ומו"ר ראש ישיבת סלבודקא זצ"ל היה אומר "דע מה שתשיב לאפיקורס הזה", והיה מצביע על עצמו. כי בתוך כל אחד מאיתנו נמצא יצר הרע שמדבר אלינו. הרעיונות האוויליים של העולם הגדול מחלחלים למוחנו, ולכן חייבים לדעת איך לענות להם.

ה"חובות הלבבות" בשער יחוד המעשה אומר שאסור להתעלם מפיתויי היצר, כי הם כמו נשיכת נחש; אם לא מטפלים בו הארס מתפשט והולך. אי אפשר להתעלם. אם נתעלם מטיעוני היצר ולא נענה עליהם לעצמנו תשובות ברורות, זה ייתן לו מדרך כף רגל בליבנו.

איך לטפל בזה? יש יותר מדרך אחת. יש שיאמרו שהתשובה לכל מיני האפיקורסות היא אחת: אנו היהודים סומכים על מורשת אבותינו, שקיבלו את התורה בהר סיני. "אני יהודי נאמן לתורה, ואין כאן כל מקום לשאלות. זהו זה!"

זוהי תשובה מוצקה וחזקה, והיא צריכה להיות בבסיס כל מחשבותינו. אבל כיון שאנו חיים לצד רוב מוחלט של אנשים שחיים חיי כפירה וחומר, ויש כ"כ הרבה מיני שקר בעולם, הקב"ה נתן לנו גם דרכים נוספות להתמודדות עימן.

הקרובים או הרחוקים

וזה מביא אותנו בחזרה אל תשובת הגמ' בסנהדרין שפתחנו בה, על השאלה "מה לי קרובים ומה לי רחוקים". וז"ל הגמ': "מטיבן של קרובים אתה למד מה טיבן של רחוקים, כשם שאין ממש בזה כך אין ממש בזה". דהיינו, התורה מוסיפה את המילים "הקרובים אליך או הרחוקים ממך" כדי ללמדנו את הדרך בה יש להתמודד עם כל סוגי הכפירה בעולם, כל המסיתים והמדיחים למיניהם. כמו שאנו יודעים על הקרובים אלינו, אותם שאנו מכירים מקרוב ולעומק, שאין בהם שום תוכן, מזה נלמד שגם אלה שאנו פחות מכירים אין בהם ממש.

אנו למדים כאן על התוכנית הגדולה של הקב"ה לתת לנו דוגמאות של אלילים ומיני כפירה, שנוכל לבנות מהן "בניין אב" לשאר האלילים. זוהי אחת הדרכים שה' מעלה לרגע את מסך החושך העוטף את העולם, ואנו יכולים להציץ בעדו ולראות את האמת. כך אומר הרמב"ם ב"מורה הנבוכים", שה' מגלה מעט מן האמת וזה פותח לנו את העיניים לכל השאר.

אם נתקלים באידיאולוגיה, מערכת או רעיון שסותרים את התורה, אבל נראה שיש בהם משהו אמיתי, זה עלול לרפות את ידינו. אבל עכשיו למדנו שהקב"ה הכין תרופה למכה, ונתן לנו דרכים להפריך את אותם רעיונות בעיני עצמנו. מתוך מה שכבר ראינו וידענו, מהאלילים הקרובים שאפסיותם ברורה לנו, נקיש לאלה שאיננו מכירים ונלמד שגם הם אפס.

ואם תשאלו, איך אפשר להחליט כך בלי לבדוק שדבר הוא שקר? אולי האליל שקרוב אלי הוא אמנם שקר, אבל השני שאיני מכיר, לא? התשובה היא, אפשר ואפשר, כי זו היתה כוונת ה' כשהראה לך את השקר של האליל הקרוב, שתקיש ממנו לכל השאר! הכפירה שאנו כבר מכירים בשקריותה, נועדה ע"י הקב"ה לשמש כפרט המלמד על הכלל.

אם כן, איננו צריכים לטרוח ולחקור אחר כל רעיון כפרני שמתחדש ונכנס ל"אופנה" אם הוא אמת או שקר. אם נחקור אמנם ודאי נמצא שאכן אין בהם כלום, אבל אין צורך אפילו לבדוק. "מטיבן של קרובים אתה למד על טיבן של רחוקים".

ובאותה דרך שמטיבם של קרובים נלמד על טיבם של רחוקים, נוכל גם ללמוד מאותם דעות שנפגשנו בהם לאורך ההיסטוריה וראינו את שקריותם, איך להתייחס לדעות חדשות שאנו נחשפים אליהם לראשונה, ואיננו יודעים עדיין איפה השקר שבהם.

הכזב שכובש את העולם

גם רעיון או תנועה שעומדים על בסיס ריק ואין בהם שום אמת יכולים להתפשט לממדים עצומים. אבל אנו תמיד נתייחס אליהם ע"פ הדרך שראינו, נלמד מהריקנות של אחת על טיבם של כל השאר.

לאורך ההיסטוריה התחדשו דתות, אמונות, אידיאולוגיות, כתות ותנועות רעיוניות שכבשו בסערה את ההמונים, לא תמיד התגלה מיד ההטעיה או אפילו אפסיות הרעיון החדש. חלק מהרעיונות האלו נעלמו מעצמם כעבור איזה זמן, חלק תפסו אחיזה מעמיקה יותר, ויש מהם שגם לאחר זמן רב עדיין יש המחזיקים בהם בלהט. האמונה שכנראה פגעה בנו ביותר היא הנצרות. העולם המערבי כולו נשטף ונכבש ע"י הנצרות, הדת הנפוצה ביותר בחלק העולם שחיו בו יהודים. אבל למרות שמאות מיליוני אנשים פתאים הלכו אחריה כסומא בארובה, מלומדי סבל אנחנו, וניסיון רב צברנו אודות טיבה של אמונה זו. למדנו על בשרנו את נחת זרועה של הרחמים והחמלה שבשםם נטבחנו ונרדפנו בכל סוגי הרדיפות שניתן להעלות על הדעת.

ניקח לדוגמא את עלילות הדם מהם סבלנו לאורך שנים רבות,

אין שקר גדול מזה בעולם. הרי יהודי לא יגע בביצה שיש בה טיפת דם; לישת מצות בדם היא מעבר לכל דמיון.

ואנחנו מחוייבים להבין שהקב"ה נתן לנו את הדוגמא הזו, כמו שהוא נתן לנו גם את החיים בכלל בצילה של אמונה זו, בשביל ללמוד מזה, "כשם שאין ממש באלו כך אין ממש באלו". כשם שעלילות הדם מופרכת היא מיניה וביה, כך אין התחלה לכל שאר הרעיונות שהופצו על ידם.

בזמננו הדבר נראה לנו תמוה, וכי מה לנו ולהם? למה אנו צריכים בכלל לדבר על זה? אך נזכור שדורות רבים היו חכמי ישראל צריכים להתייחס ולהתווכח עם הנוצרים. כבר בתלמוד אנו מוצאים את חכמי ישראל מפריכים את דבריהם, והדבר נשנה ביתר שאר בתקופת הראשונים, הרמב"ן ועוד גדולים אולצו ונאלצו לנהל ויכוחים כדי להוכיח את אמונת ישראל. ניקח איתנו את התובנה שרכשנו במשך הדורות: כל נתפעל משיטה חדשה שעלולה לצוץ חדשים לבקרים, גם לא נטרח ללמוד אותה כדי להתווכח איתה. אין חכם כבעל הנסיון, ואין בעל נסיון כמונו, שמנסיון של דורות יודעים אנו שאמונת ישראל תמיד ניצחה את כל הרוחות והסערות שהפילו ברשתם את הגויים שסביבנו, ועלינו לא יכלו.

כי יסיתך אחיך

לא רק באמונות ודתות של גויים התנסינו, אלא גם באידיאולוגיות ושיטות בתוך עמנו. ניקח לדוגמא את הרפורמה ואת ההשכלה, היו מדינות שרוחות אלו סחפה את רוב היהודים. שומרי היהדות האמיתית הנאמנים לדרך המסורה לנו היו לפעמים בודדים בקהילה שלמה. האידיאל והדרך כבשו את ליבם של עשרות ומאות אלפי יהודים. היהודי

הנאמן שדבק באמונת אבותיו וסירב להיסחף אחר הזרם עמד תחת לחצים רבים, בלתי נסבלים.

נתאר את עצמנו באותו מקום באותו זמן, ידידים קרובים יחד עם נכבדי הקהילות השתכנעו ושיכנעו שזו הדרך הנכונה. היהודי הפשוט, שלא היה חכם ומלומד דיו להוכיח את הזיוף והסכנה שבדרך, היה צריך אמונת חכמים עמוקה כדי להחזיק בתמימות היהודית. רק לאחר כמה דורות יכולים צאצאיו של אותו יהודי תמים מאותה עיירה קטנה, להביט אחורה ולראות את הנזק הבלתי הפיך שעשו תנועות אלו לעם היהודי.

וכך גם בתנועות רבות לאורך ההיסטוריה היהודית, מהצדוקים עד הקראים, מהשבתאים עד הציונות, לא תמיד הצליחו היהודים הנאמנים להפריך ולסתור לחלוטין את השיטות החדשות, לפני שהספיקו לעשות שמות בחלקים נרחבים של העם היהודי.

אך נסיון החיים שרכשנו לימד אותנו שאל לנו להתפעל כלל מכל רוח חדשה, גם אם איננו יודעים עדיין איך להשיב על דברי התעמולה של דוגליה, אחת נדע, אין לנו אלא התורה הזאת, וכל כלי יוצר עלייך לא יצלח. "מטיבן של קרובים אתה למד מה טיבן של רחוקים, כשם שאין ממש בזה כך אין ממש בזה". ומטיבן של הישנים אתה למד מה טיבן של חדשים, "כשם שאין ממש בזה כך אין ממש בזה".

העבודה זרה המודרנית - המדע

העולם המדעי, שהעולם המודרני כולו סוגד לו, הצליח לשווק שיטה מוטעית ומופרכת הסותרת את בריאת העולם. הארכת בחיבורי להראות את השקר. בשם המדע המציאו ממש "דת" שנלחמת ומשתיקה ממש בכח הזרוע כל קול ביקורת. אתם יודעים מה ההשלכות של דברינו? צריך לסגור את כל האוניברסיטאות ולשלוח את הפרופסורים שם לעבוד במחלקת התברואה. כי "בא זה ולימד על זה", כשם ש"אמת" מדעית זו היא הבל, ועומדת בסתירה מוחלטת לעובדות פשוטות ולשכל הישר - כך צריך לחשוש על כל השאר.

אני לא אומר שכל מה שאומרים הגויים הוא שקר. אבל לפחות אנו יודעים שהבסיס שעליו עומד עולמו של הגוי - כל עולמו של הגוי, מדת, דרך תרבות ומוסר, ועד מדע - כולו שקר. ודאי שיש דברים נכונים אצלם, כמו מדע המתמטיקה וההנדסה, מדעים מדויקים שאין אפשרות "לשחק" איתם ולזייף אותם. כך גם הרבה ממדע הכימיה והפיזיקה. אבל אפילו באלו יתכנו הרבה שקרים שנובעים מכך שהגויים לא מוכנים אפילו לחשוב שאולי יש בורא לעולם, והוא לא נוצר מעצמו.

איך אפשר להכליל?

ודאי אתם חושבים בליבכם: איך אפשר כך להכליל את כולם תחת כותרת אחת של "שקר גמור", בלי לבדוק אותם? אבל האמת היא שכשמוצאים שהדברים המוחלטים והמוסמכים ביותר של הגויים, שמי שמערער עליהם נחשב לשוטה "פרימיטיבי", הם

שקרים מוחלטים - השכל הישר אומר שאי אפשר כבר לסמוך על שום דבר אצלם, וכל מה שהם יאמרו ויטענו הוא בחזקת שקר עד שיוכח להיפך. אפילו הספרות המעשית שלהם מלאה בהבלים, שטויות מגוחכות ושקרים גמורים. למשל, ראיתי פעם בספר תיירות שהמחבר מתאר שתי מסעות שערך לגרמניה ולאוסטריה; אחת לפני מלחמת העולם השנייה והשואה, ואחת אחריה. ואיך שהמחבר משתפך בספר על מזגם הנוח של הגרמנים והאוסטרים, כמה שהם נחמדים וטובי לב!

עכשיו, אנחנו יודעים המון על "טוב ליבם" של החיות האלה, הגרמנים והאוסטרים. יודעים מכלי ראשון, הרגשנו על בשרנו את "מזגם הנוח". הם האנשים האכזריים ביותר בתבל. עדיף לדור עם פראים קניבלים באפריקה מאשר עם הגויים האלה.

אז אם רואים ספר שמדבר כ"כ הרבה טוב על חיות טרף שכאלה, במחילה מחיות הטרף על ההשוואה, וכי אפשר לקחת ברצינות אפילו דבר אחד מכל הספר? "כשם שאין ממש בזה, אין ממש בזה"!

זו רק דוגמא אחת קטנה איך כל המבט שלהם, גם בדברים שאין להם שום קשר לדעות כפרניות, מושפע מכל הלך הרוח שלהם והיסודות המושחתים עליהם הם בונים את השקפת עולמם ומהלך חייהם.

שהם משתחווים להבל וריק

כך צריך להתייחס לכל האידיאולוגיות, הערכים, הסיפורים, ואפילו המחקרים של הגויים. תמיד יתחדשו עוד רעיונות ותנועות בעולם, עוד ועוד דרכים כיצד לחיות "חיים מוצלחים". ומטרת כולם היא להסיט את עם ה' מן האמת, להרחיק אותנו מהקב"ה. אבל הוא כבר הקדים תרופה למכה. המילים "הקרובים אליך או הרחוקים ממך" מלמדים אותנו מה צריך להיות היחס שלנו לכל מה שהגויים ינסו להסית אותנו אליו. "מטיבן של קרובים אתה למד על טיבן של רחוקים".

זוהי אחת מהדרכים היעילות ביותר שהעניק לנו הקב"ה לחזק את אמונתנו בעולם חשוך זה. ויום אחד תתחיל תקופה חדשה בהיסטוריה של העולם; תקופה של אמת ואור, שבה עם ישראל יתפוס את מקומו הראוי לו בעולם, וכל הגויים יבינו שהם חיו בשקר כל השנים. וכדברי הנביא (זכריה י"ד ט) "יְהִי ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָעָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד".

שבת שלום ומבורך!

פרושים וביאורים על סדר התפילה

מתוך ספר תפלת אביגדור - פירוש התפילה מאת רבינו זצ"ל

תפלה: מיסודות הנפש

אלו הן יסודות הנפש של האדם, ובכך מובנים כמה מאמרי חז"ל: "אמר ר' אלעזר, גדולה תפלה יותר ממעשים טובים" (ברכות לב:) [כלומר - שמכל המעשים הטובים של האדם, התפלה מכובדת ביותר]. ועוד שם: "גדולה תפלה יותר מן הקרבנות". ועוד אמרו (שבת קכז), "ששה דברים אדם אוכל פרותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא, ואלו הן... **ועיון תפלה**".

עיון ולימוד התפלות

מאמרים אלו נאמרו על **עבודת התפלה** בפני עצמה. אמנם כשאנו מדברים על **סידור התפלה**, אז איננו עוסקים רק בעבודת התפלה - עם כל חשיבותה. כי הסידור הוא ספר-יסוד תורני, הכולל בתוכו הרבה מכתבי הקודש, וכן יצירותיהם של עזרא הסופר ואנשי כנסת הגדולה שמתוכם היו כמה נביאים, שהם תיקנו את הברכות, לרבות תפלת שמונה עשרה (ברכות לג.).

על כן השימוש בסידור הינו אמצעי ל**לימוד תורה**, והיינו הלימוד של יסודות השקפות התורה בצורתן הרחבה ביותר. כשאדם מנצל בצורה נכונה את התפלות הרגילות, הן יכולות לשמש עבורו כמפתח לכל יסודות התורה וחובות הלבבות, ודרכי אהבת ויראת ה'. [וכפי שהמשיל הג"ר **שמחה זיסל מקלם** זצ"ל את הסידור ללוח מפתחות של ספר, המציין בקיצור את כל המחשבות והרעיונות שבספר - כן התפלה היא לוח המפתחות לכל ענייני מוסר ודעות]. על כן, לימוד הסידור (הנכלל ב"**עיון תפלה**") הוא חלק חשוב מלימוד התורה, והוא אמצעי חשוב להשגת רוממות הנפש ולקניית "דעת" אמיתית.

וצריך לדעת, כי לא רק הקטנים מכתבי הקודש מלאים חכמה עד אין סוף, אלא אף בכל התפלות שחוברו על ידי אנשי כנסת הגדולה טמונה משמעות עמוקה ביותר. כמו רבים מפסוקי התנ"ך, אף התפלות נתחברו כדי לבטא יותר מרעיון אחד. אמנם רעיונות אלו נאמרו על פי רוב באופן כללי, ולכן כל אחד מהם מתחלק לפרטים, ויש להבינו באופנים שונים.

ולכן בנוסף למעלת התפלה, הבנת הסידור היא תכלית חשובה בפני עצמה. כפי שהבנת האמיתות שבתורה היא האמצעי לקניית "דעת" [שעליה נאמרה (נדרים מא.) "דא ביה, כולה ביה"], כך גם הבנת התפלות היא שער לגדולה.

שאל איך ויגדך זקניך ויאמרו לך

מתוך תשובות שהשיב הרב זצ"ל לשואלים

שאלה:

האם מותר לשנוא גויים?

תשובה:

אתה צריך לדעת שיהודי לא שואל שאלה כזו. יהודים לא עוסקים בשנאת גויים. ואסביר:

מצוות "ואהבת לרעך כמוך" מתייחסת רק ליהודים, אין מצווה לאהוב גויים. אבל אין שום מצווה לשנוא אותם, וזה גם מאד לא כדאי מכמה סיבות. האחת, השנאה חוזרת בסוף כמו "בומרנג". אם שונאים מישהו, הוא ישנא אותנו בחזרה; מי צריך את זה?

ועוד, השנאה היא מידה מגונה. מי שרגיל לשנוא אנשים, אפילו אם הם גויים, השנאה הופכת לחלק מהטבע שלו. הוא נהיה אדם מושחת.

יהודים טובים מתנהגים בנועם לכולם. ר' יוחנן בן זכאי אמר על עצמו שלא הקדימו אדם שלום מעולם, אפילו נכרי בשוק (ברכות י"ז). על הח"ח מסופר, שבראדין המדרכות היו צרות מאד ולא יכלו שני אנשים לעבור בהם יחד. והח"ח תמיד היה מוותר למי שבא מולו, ויורד מהמדרכה כדי לאפשר לו לעבור. פעם הוא ויתר כך לגנרל רוסי. התפלל אותו גנרל, "הרי אני צעיר ואתה איש זקן, למה אתה מוותר לי?" ענה לו הח"ח, "כך אני עושה לכולם". התפעל הגנרל מאד ואמר, "אני בטוח שבזכות זה תאריך ימים". ברכה מגנרל רוסי...

אסור לשבח או לתת מתנה לגוי לחינם, "לא תחנם"; אבל מכאן ועד לשנוא יש מרחק.

מדור זה נתרם לע"נ:

להנצחות 072.222.3383